

29.11.2004

Uvodnik

m

Sonja Šmuc

Država je ⁹ čudovita talka

So podjetja,
v katerih je delavcem
vseeno, ali je na
koncu leta dobiček
ali izguba.

Mar ni zanimivo, da lahko, če pride v podjetju do težav, stavite, da so jih povzročili ljudje. Ljudje pač poganjajo, ali zavirajo posel. Kaka višja sila se le redko vmeša v to dogajanje. V Managerju pogosto pridigamo, da je krivda, kadar se zaostrijo odnosi med zaposlenimi in vodstvom, skoraj praviloma na ramenih vodstva. Saj je vendar njegov *raison d'être*, da strežejo deležnikom podjetja, med njimi pa so prvi zaposleni – tudi tam, kjer verjamejo, da je kupec na prvem mestu, vodi pot do njega prek zaposlenih. A potem zase da kak svet delavcev, ki zavrti uro za desetletja nazaj, da se vprašaš, kdo je zdaj pravzaprav nor.

Tak sestanek sveta delavcev je bil prejšnji teden v Slovenskih železnicah. To, ali je generalni direktor Blaž Miklavčič kršil zakon o javnih naročilih pri sklepanju svetovalnih pogodb ali ne, ne zmanjša njegovega managerskega podviga, ko je v dveh letih prebarval 13 milijard minusa v milijardo tolarjev plusa, kolikor v SŽ ocenjujejo, da se bo nabralo dobička do konca leta. Tisti, ki so bili na seji sveta delavcev, še povedo, da je glavni sindikalist oziroma predsednik sveta delavcev Miklavčiču zabrusil, da je delavcem čisto vseeno, ali ima podjetje 13 milijard tolarjev izgube ali milijardo tolarjev dobička. Da je vse to tako ali tako igra števil, ki se jo gre država. Miklavčičeve besede, da ni upošteval zakona, po katerem bi bil moral ob kapitalski neustreznosti družbe zaposlenim za desetino znižati

plače, pa so bile menda vehementno pospremljene z mnenjem drugega sindikalista, da bi, če bi se to zgodilo, naslednji dan vsi vlaki tako ali tako stali. Občutek moči, ki jo železničarjem daje možnost stavke, je zagotovo opojen. Tudi delavk Planike, Peka in drugih žalostnih zgodb ne bi tako stiskalo, če bi si lahko vzele državo za talko.

Podjetje, v katerem zaposlenim ni mar, ali delajo z dobičkom ali izgubo, saj plače vedno pridejo, je najbrž res težko voditi, ljudi pa težko motivirati. Zaradi slabega dela, konkurence ali napačnih odločitev lestvica potreb po Maslowu pač ni ogrožena. Dokler je tako, je lahko delavcem vseeno, ali podjetje vodi dober ali slab manager. Pravzaprav je slab celo bolj zaželen, saj se z njim lažje pometa, medtem ko dober vnaša spremembe in odpravlja nezaslužene privilegije.

Ob neverjetni izjavi predsednika sveta delavcev v SŽ, ki kaže na nerazumevanje poslovanja v nesocialističnih časih, bi se morali zganiti tudi veliki sindikati. Spodobilo bi se, da opozorijo, da so delovna mesta varna le, če podjetja delajo dobro, saj tudi državne jasli lahko presušijo. Sindikati in zaščitniki delavcev si bodo pridobili pravico do večjega kosa uspeha podjetja, če bodo pripravljene za ta uspeh narediti tudi kaj dobrega. Grožnje s stavkami so brutalna sila, sodelovanje pri razvoju podjetja pa je mnogo bolj donosna intelektualna moč.